

Sygn. akt VI RCa 198/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 26 września 2018 roku

Sąd Okręgowy w Olsztynie VI Wydział Cywilny Rodzinny w składzie:

Przewodniczący: SSO Jolanta Biernat - Kalinowska (spr.)

Sędziowie: SO Hanna Niewiadomska

SO Waldemar Pałka

Protokolant: st. sekr. sądowy Sylwia Łastowska

po rozpoznaniu w dniu 26 września 2018 roku w Olsztynie

na rozprawie

sprawy z powództwa małoletnich **M. B. (1) i R. B.** reprezentowanych przez matkę M. B. (2)

przeciwko **K. B.**

o podwyższenie alimentów

na skutek apelacji pozwanego

od wyroku Sądu Rejonowego w Lidzbarku Warmińskim

z dnia 27 marca 2018 roku

sygn. akt III RC 131/17

1. zmienia zaskarżony wyrok o tyle tylko, że uchyla punkt IV i V tego wyroku i zmienia numerację pozostałych orzeczeń z VI, VII, VIII i IX na IV, V, VI, VII;
2. w pozostałej części apelację oddala;
3. przyznaje ze Skarbu Państwa (Sąd Rejonowy w Lidzbarku Warmińskim) na rzecz adw. A. B. wynagrodzenie za nieopłaconą pomoc prawną udzieloną stronie powodowej z urzędu w kwocie 300 (trzysta) złotych powiększonej o podatek VAT;
4. koszty procesu za instancję odwoławczą między stronami wzajemnie znosi.

Sygn. akt VI RCa 198/18

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w Lidzbarku Warmińskim wyrokiem z dnia 27 marca 2018 r. wydanym w sprawie sygn. akt III RC 131/17 podwyższył z dniem 27 marca 2018 roku alimenty od pozwanego K. B. na rzecz małoletniego powoda M. B. (1), których wysokość po raz ostatni została ustalona wyrokiem Sądu Okręgowego w Olsztynie z dnia 30 lipca 2014r. w sprawie VI RC 477/14 w kwocie po 400 zł miesięcznie do kwoty po 520 (pięćset dwadzieścia) złotych miesięcznie, płatnych do 10 dnia każdego miesiąca z góry z ustawowymi odsetkami za opóźnienie określonymi w art. 481 § 2 k.c. na wypadek opóźnienia w płatności każdej z rat, do rąk ustawowego przedstawiciela małoletniego powoda M. B. (2)

(punkt I), podwyższył z dniem 27 marca 2018 roku alimenty od pozwanego K. B. na rzecz małoletniego powoda R. B., których wysokość po raz ostatni została ustalona wyrokiem Sądu Okręgowego w Olsztynie z dnia 30 lipca 2014r. w sprawie VI RC 477/14 w kwocie po 400 zł miesięcznie do kwoty po 480 (czteryście osiemdziesiąt) złotych miesięcznie, płatnych do 10 dnia każdego miesiąca z góry z ustawowymi odsetkami za opóźnienie określonymi w art. 481 § 2 k.c. na wypadek opóźnienia w płatności każdej z rat, do rąk ustawowego przedstawiciela małoletniego powoda M. B. (2) (punkt II) oddalił powództwo w pozostałym zakresie (punkt III), zasądził od pozwanego K. B. na rzecz powoda M. B. (1) kwotę 221,40 (dwieście dwadzieścia jeden 40/100) złotych brutto tytułem kosztów postępowania (punkt IV), zasądził od pozwanego K. B. na rzecz powoda R. B. kwotę 147,60 (sto czterdzieści siedem 60/100) złotych brutto tytułem kosztów postępowania (punkt V), przyznał ze Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Lidzbarku Warmińskim adw. A. B. - pełnomocnikowi powoda M. B. (1) ustanowionemu z urzędu kwotę 516,60 (pięćset szesnaście 60/100) złotych brutto tytułem pozostałej części wynagrodzenia za pomoc prawną udzieloną z urzędu (punkt VI), przyznał ze Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Lidzbarku Warmińskim adw. A. B. - pełnomocnikowi powoda R. B. ustanowionemu z urzędu kwotę 590,40 (pięćset dziewięćdziesiąt 40/100) złotych brutto tytułem pozostałej części wynagrodzenia za pomoc prawną udzieloną z urzędu (punkt VII), zniósł wzajemnie między stronami pozostałe koszty procesu (punkt VIII), zasądził od pozwanego K. B. na rzecz Skarbu Państwa - Sądu Rejonowego w Lidzbarku Warmińskim kwotę 120 (sto dwadzieścia) złotych tytułem zwrotu opłaty w części dotyczącej uwzględnionego powództwa cywilnego od której powodowie byli zwolnieni z mocy ustawy (punkt IX) oraz nadał wyrokowi w punkcie I i II rygor natychmiastowej wykonalności (punkt X).

W uzasadnieniu Sąd ten powołując się na treść art. 135 kro i art. 138 kro, iż doszedł do przekonania, że doszło do zmiany stosunków uzasadniającej zwiększenie wysokości świadczenia alimentacyjnego pozwanego względem synów. Sąd zwrócił uwagę, że w okresie 4 lat od ostatniego orzeczenia w przedmiocie alimentów nastąpił wzrost potrzeb małoletnich związanych przede wszystkim z ich naturalnym rozwojem fizycznym i rosnącymi wydatkami na odzież, żywność, środki czystości oraz edukację, rozwijanie zainteresowań i umiejętności dzieci. Podał, że pozwany ma większe możliwości zarobkowe i majątkowe niż matka małoletnich. Tym samym, wobec faktu, że pozwany oprócz płacenia alimentów w zasadzie nie uczestniczy w życiu synów, a cały ciężar ich wychowania spoczywa na ich matce zdaniem Sądu Rejonowego winien on w większym zakresie ponosić ciężar ich utrzymania. Zdaniem Sądu I instancji zasądzona kwota alimentów przystaje do obecnych potrzeb małoletnich oraz do możliwości zarobkowych i majątkowych pozwanego.

Apelację d powyższego wyroku w części tj. w zakresie punktu I, II, IV, V i IX złożył pozwany K. B. zarzucając mu naruszenie:

1. art. 138 kro poprzez jego niewłaściwe zastosowanie i uznanie, że nastąpił wzrost usprawiedliwionych potrzeb powodów podczas, gdy ich potrzeby kształtują się podobnie, jak w dacie poprzedniego orzekania o jego obowiązku alimentacyjnym względem synów oraz na przyjęciu, że jego sytuacja majątkowa i zarobkowa uległa polepszeniu,

2. art. 233 § 1 k.p.c. polegające na:

- niewszechstronnym i niepełnym rozważeniu dowodów, co skutkowało błędnym uznaniem, że w związku z naturalnym rozwojem i wiekiem powodów nastąpił znaczny wzrost ich potrzeb, podczas gdy w dniu wydania wyroku zasądzającego alimenty w dotychczasowej wysokości istniały również podobne potrzeby związane z edukacją i wychowaniem dzieci w odniesieniu do możliwości matki małoletnich i jego,
- niewszechstronnym i niepełnym rozważeniu dowodów co skutkowało błędnym uznaniem, że w związku z naturalnym rozwojem i wiekiem powodów konieczna jest częstsza wymiana ubrań, co uzasadnia podwyższenie alimentów podczas, gdy inne potrzeby małoletnich skończyły się i rekompensują wzrost potrzeb związanych z edukacją i wychowaniem,

- niezgodnym z zasadami logiki przyjęciu, że nie spełnia on obowiązku alimentacyjnego względem synów przez osobiste starania o ich wychowanie podczas, gdy zabiega on o kontakty z dziećmi, dzwoni do nich, proponuje spotkania,
3. błąd w ustaleniach faktycznych mający wpływ na treść rozstrzygnięcia polegający na uznaniu, że:
- wysokość uzyskiwanych przez niego dochodów uległa zwiększyła się,
 - jego sytuacja majątkowa uległa poprawie, co pozwala na płacenie alimentów w łącznej wysokości po 1 100 zł miesięcznie podczas, gdy ponosi on także koszty swojego koniecznego utrzymania,
 - matka małoletnich nie ma możliwości podjęcia stałej pracy w związku z koniecznością sprawowania opieki nad nimi podczas, gdy małoletni są już w takim wieku, że mogą zostać sami w domu na kilka godzin,
 - matka małoletnich została zwolniona z pracy z uwagi na częste choroby małoletnich podczas, gdy nie zostało to zupełnie wykazane,
 - możliwości majątkowe matki małoletnich istotnie zmniejszyły się podczas, gdy uzyskała ona wykształcenie w kierunku opiekunka dziecięca ,
 - sytuacja majątkowa matki małoletnich pogorszyła się podczas, gdy uzyskuje ona liczne dodatki,
 - mając dzieci w wieku powodów jest się ograniczonym w możliwości podjęcia pracy, podczas, gdy powodowie są w takim wieku, że mogą zostać sami w domu.

W konsekwencji wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku w zaskarżonej części i oddalenie powództwa ponad kwotę 400 zł miesięcznie w stosunku do każdego z powodów, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji, pozostawiając temu Sądowi orzeczenie o kosztach postępowania odwoławczego.

W uzasadnieniu wskazał, że niewątpliwie od ostatniego orzeczenia o jego obowiązku alimentacyjnym względem synów nastąpił wzrost ich usprawiedliwionych potrzeb, jednakże jest on rekompensowany przez wydatki, których nie trzeba już ponosić. Nadto małoletni są już w taki wieku, że mogą zostać sami w domu przez kilka godzin, co daje ich matce możliwość podjęcia zatrudnienia. Podkreślił, że on również czyni osobiste starania o wychowanie i utrzymanie synów. Ponosi również znaczne koszty swojego utrzymania.

Powodowie w odpowiedzi na apelację wnieśli o jej oddalenie w całości jako bezzasadnej oraz o zasądzenie kosztów postępowania według norm prawem przepisanych.

W uzasadnieniu wskazali, że Sąd I instancji prawidłowo ustalił stan faktyczny sprawy i na tej podstawie wydał prawidłowe rozstrzygnięcie.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja jedynie częściowo zasługiwała na uwzględnienie.

Sąd Rejonowy w Lidzbarku Warmińskim przeprowadził szczegółowe postępowanie dowodowe, zaś w uzasadnieniu wyroku przedstawił swoje wnioski, wskazał na dowody, którym dał wiarę wskazując dokładnie powody tych decyzji. Sąd II instancji w pełni podziela ustalenia i ocenę dokonaną przez Sąd I instancji.

W pierwszej kolejności należy wskazać, iż Sąd prawidłowo ocenił, iż nastąpiła w sytuacji stron zmiana stosunków, będąca istotną, w rozumieniu przepisu art. 138 kro.

W uzasadnieniu wyroku wskazano, dlaczego sąd ustalił, że nastąpił wzrost usprawiedliwionych potrzeb małoletnich powodów.

Przypomnieć tylko w tym miejscu należy, że Sąd Rejonowy wskazał na wpływ czasu od wydania ostatniego orzeczenia w przedmiocie alimentów i obecny wiek małoletnich powodów.

Powyższe okoliczności są zaś bezsporne i same przez siebie powodują wzrost usprawiedliwionych potrzeb uprawnionych do alimentacji w porównaniu do okresu, kiedy wydawano zmieniane orzeczenie w przedmiocie wysokości świadczeń alimentacyjnych.

Od poprzedniej sprawy w przedmiocie alimentów upłynął okres czterech lat, w tym czasie potrzeby małoletnich powodów wzrosły na skutek ich naturalnego rozwoju zarówno fizycznego, jak i intelektualnego. Słusznie Sąd I instancji wskazał, iż potrzeby powodów wzrosły typowo dla ich wieku – rosną, rozwijają się, potrzebują nowej odzieży, obuwia oraz, że doszły dodatkowe wydatki związane z edukacją, rozwijaniem zainteresowań i umiejętności.

Pozwany skoncentrował się na wykazaniu, że sytuacja majątkowa matki małoletnich powodów aktualnie jest lepsza niż w dacie ostatniego orzekania o jego obowiązku alimentacyjnym względem synów. Przede wszystkim podnieść należy, co słusznie zauważył Sąd Rejonowy, że stale podejmuje ona działania mające na celu uzyskanie stałej pracy. Niewątpliwie jest to utrudnione przez konieczność osobistej opieki nad małoletnimi, niemniej jednak stara się ona podnosić swoje kwalifikacje i maksymalnie wykorzystywać swoje możliwości zarobkowe.

Jednocześnie wskazać należy, że sytuacja majątkowa pozwanego nie jest tak niekomfortowa, jak wskazywał. Sąd Okręgowy w pełni podziela ustalenia Sądu I instancji, że obecnie uzyskuje on wyższe dochody oraz ponosi mniejsze koszty utrzymania. Tym samym jego sytuacja materialna jest lepsza niż w 2014 r.

Zdaniem Sądu Okręgowego ustalona przez Sąd Rejonowy w Lidzbarku Warmińskim wysokość kosztów utrzymania małoletnich jest standardowa, adekwatna do ich wieku, stanu zdrowia i warunków środowiskowych.

Sąd Odwoławczy nie podzielił zatem stanowiska skarżącego w zakresie kwestionowania rozstrzygnięcia Sądu Rejonowego. W konsekwencji po analizie postępowania przeprowadzonego przez Sąd Rejonowy dokonanej przez pryzmat zarzutów apelacyjnych Sąd Odwoławczy uznał, że wyrok Sądu I instancji jest słuszny i prawidłowy, zaś argumenty apelacji nie zdołały go zdyskredytować.

Sąd Okręgowy uznał, że należy skorygować punkt IV i V zaskarżonego wyroku. Wskazać należy, że stroną powodową reprezentował pełnomocnik ustanowiony z urzędu, który otrzymał wynagrodzenie ze Skarbu Państwa zgodnie z Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 03 października 2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu. Tym samym niezasadne było obciążenie nimi pozwanego. Konsekwencją powyższego było skorygowanie numeracji punktów zaskarżonego orzeczenia.

Z tych też względów, na podstawie art. 386 § 1 k.p.c., orzeczono jak w punkcie 1. Wyroku, oddalając apelację w pozostałym zakresie na podstawie art. 385 k.p.c.

Na podstawie art. 100 k.p.c. Sąd zniósł wzajemnie między stronami koszty procesu za instancję odwoławczą.

O wynagrodzeniu za pomoc prawną świadczoną z urzędu orzeczono na podstawie Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 03 października 2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu.